

Bakalářskou práci Markéty Čejkové „Regionální vývoj úmrtnosti na nemoci spojené s kouřením v České republice v letech 1994–2009“ tvoří 61 stran textu a 12 stran tabulkových a grafických příloh. Práce má standardní strukturu a je rozdělena do šesti číslovaných kapitol včetně úvodu a závěru. Ty jsou doplněny přehledem použitých zkratk a seznamy tabulek, obrázků a použité literatury.

Řešené téma je bezesporu velmi aktuální nejméně ze dvou hledisek. Jednak Česká republika zaujímá přední příčku v evropských tabulkách spotřeby cigaret na jednoho obyvatele, a také nemoci způsobené aktivním i pasivním kouřením mají v naší populaci zásadní místo mezi příčinami smrti.

Jádrum hodnocené práce je analýza úmrtnosti na vybrané nemoci oběhové soustavy, zhoubné novotvary a nemoci dýchací soustavy související s kouřením v souboru krajů České republiky v období let 1994 až 2009. Nemalá pozornost je však Markétou Čejkovou věnována také seznámení čtenářů s „podstatným okolím“ dané problematiky: autorka poměrně detailně rozvádí a komentuje otázky informační základny a metodiky svého výzkumu, zabývá se statistikou zemřelých podle příčin smrti, vlivem kouření na zdraví člověka, prezentuje přístupy společnosti v oblasti protikuřáckých opatření, analyzuje celkovou úroveň úmrtnosti na nemoci spojené s kouřením u nás a její aktuální vývoj atd.

Markéta Čejková zpracovala zvolené téma bakalářské práce samostatně. Přes nemalé počáteční potíže projevující se především ve formulační rovině se usilovnou prací a zájmem o zvolenou problematiku dopracovala k textu, který jednoznačně odpovídá svému poslání. Práce je přehledná nejenom z důvodu své logicky vytvořené struktury, ale také i díky vyspělé prezentaci výsledků: počítačové zpracování tabulkových a grafických objektů může být bez přilísné nadsázky pokládáno za velmi kvalitní. Současně autorka prokázala znalost základních demografických i statistických metod a schopnost jejich korektního použití při řešení praktických otázek. Pozitivně hodnotím i výběr použité literatury, který obsahuje téměř čtyřicet titulů. Seznam literatury a datových zdrojů po formální stránce odpovídá normám pro bibliografické citace dokumentů.

Patrně přílišná nervozita však zapříčinila, že se v hodnocené práci vyskytují nedostatky, které nejsou sice zásadního rázu, ale kterých se autorka mohla snadno vyvarovat. Pro ilustraci si uvedme alespoň některé z nich:

- u některých tabulek (např. tab. 3, tab. 2 až tab. 14 v příloze) nejsou v názvech uvedeny měrné jednotky;
- u tabulky 3 není jasné, které ukazatele se vztahují k roku 2008;
- knihu Příběh kouře nenapsal pouze americký historik Sander K. Gilman (viz strana 14), ale spoluautorem je jeho čínský kolega Zhou Xun;
- autorka se na některých místech textu dopouští ne úplně vhodného způsobu citování použité literatury (viz např. Robicsek, 2006 na straně 15); v seznamu použité literatury se nachází záznam (SOVINOVÁ, H., CSÉMY, L., SADÍLEK, P. 2003.), který není citován v textu;
- v tabulce 2 na straně 19 nedává součet podílu žen-respondentek podle typu kuřáctví ve věkové skupině 75+ v roce 1999 hodnotu 100 %;
- na obr. 2 na straně 26 hodnoty standardizované míry úmrtnosti celkem pro muže a pro ženy v České republice neodpovídají skutečnosti;
- na straně 28 se nachází špatný odkaz na tab. 5 (má být na tab. 8);
- na straně 56 Markéta Čejková tvrdí (citují): „U mladých, kteří dnes začínají kouřit v raném věku, existuje riziko zkrácení délky života až o 8 let.“ Nevím, jak k tomuto odhadu autorka dospěla;
- v přílohách je špatně zlomena tab. 1.

Přes uvedené výtky mohu konstatovat, že posuzovaný text jednoznačně splňuje požadavky kladené na závěrečnou práci bakalářského studia demografie a proto předloženou práci Markéty Čejkové „Regionální vývoj úmrtnosti na nemoci spojené s kouřením v České republice v letech 1994–2009“ navrhuji přijmout k obhajobě.

V Praze dne 14. 6. 2012

RNDr. Boris Burcin, PhD.
školitel